

ACC. N:R

6894 : 1.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Ästbo

Adress:

Bygget Gökra Värnamo

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

56

Abraham Christofferson (min
mormor) född å Torpet Kratten
under Näsbyholms gods i Fryele socken.
Födelseåret obekant. Gift med Beata
Pettersdotter, född å hemmanet Lid
i Fryele socken 1810. Då de gift sig
arrenderade de först Lvanaryd som
då var kaptensboställe för schefer
för 7 kompaniet (Ästbo kompani) vid
jönköpings regemente. Sedan flyttade
de till Brokvarn som också hörde
till nämnda boställe. Den 14 mars
1857 avled Abraham Christofferson
och enkan Beata (min mormor)

Biografiska
upplyfter om
hikten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:2

Landskap: ⁶Småland
Härad: Åstbo
Socken: Fryele
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fingal Johansson
Adress: Bygget, Gjöarna Värnamo
Berättat av:
Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

57

blev ensam att draga försorg om
sina barn. Dessa voro; sonen Johan
19 år, dottern Anna-Lena 17 år, sonen
Peter Magnus 15, sonen Gustav Edvard
12 år, dottern Kristina (min mor)
10 år, samt sonen Iven August 5 år
gamla. Det var fattigt i hemmet.
Enl. bouppteckningsinstrumentet
an den 21 April 1859 funnos i
tillgångar 570 Riksd. 35 skilling
banco, och i skulder 425 Riksd.
41 skilling, banco. Behållnings-
summan var 144 Riksd. 42 skilling
banco. Det blev inga stora sum-

Bouppteckning

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:3.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Ästbo

Adress:

Bygget Gjöckra Värnamo

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

58

mor för barnen att ärvä efter
sin fader, men deras moder,
Beata var en kvinna med
"ruter i" och hon behåll det
lilla arrendehemmet inedan
hon "födde upp" sina barn.
Johan, Anna-Lena och Sven August
stannade kvar i hemmet och
hjälpte sin moder med arbetet
på gården de övriga gåvo sin
vid tidiga år ut att "tjåna"
d. v. s. antogs arbete.
Peter Magnus fick plats hos
sackenspråddaren i Fryele,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894 : 4

Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Ästbo Adress: Bygget, Gårdsåkra, Värmland
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

59

(Sven på Susen) men hos denne stannade han endast en kort tid. Han fick anställning hos regementsskräddaren Grahn och arbetade på dennes verkstad i Skillingarup som då var jönköpings regementes förläggningort. Skrädderiverkstaden låg i omedelbar närhet av regementets lilla musikkår och Peter Magnus hade goda tillfällen att lyssna på musikanterna övade sig på sina instrument, och musikalisk som han var höjade

Militärmusik

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 6894: 5

Landskap: SmålandUpptecknat av: Fingal JohanssonHärad: ÄstboAdress: Bygget, Gjöden VärmlandSocken: Fryele

Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1940

Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

60

han intagas av längtan att själv bli musikant vid regementsmusiken. Men trumslagare ville han inte bli, det ansågs för att trumslagarna voro simplare än hornblåsarna. Numera för alla musikkåpar vid regementsmusiken lära sig slå trumma, men icke så då. Den som höljade med trumma fick hålla på länge så länge han var vid musiken. Peter Magnus ville bli hornblåsare, och innan han

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:6

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fingel Johansson

Härad: Åtbo

Adress: Byggt Jönköpings län

Socken: Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

61

sökte anställning, vidtalade han
en musikkorpsal Granat att denne
skulle lära honom blåsa horn
och föröfrigt undervisa honom
i musiklärans första grunder,
så han kom att på så pass
stor färdighet i musik som
erfordrades för att vinna inträde
i regementsmusiken. Så skedde att
i sin lilla stuga vid Hjortabron
utanför Jönköping undervisade
Granat sin då 16-årige elev
Peter Magnus, och då han hos
musikdirektören för Jönköpings

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:7

Landskap: *Småland*Upptecknat av: *Fingal Johansson*Härad: *Ästbo*Adress: *Bygget, Gjöders Värnamo*Socken: *Fryele*

Berättat av:

Uppteckningsår: *1940*

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62

regementets musikkår sökte anställning, så befaras han äga den färdighet i musik som erfordrades och blev antagen. Peter Magnus erhöll tillnamnet Rosenkvist.

Men Rosenkvist tålde inte av att gå på Skillingaryds slätt och blåsa mässinginstrument.

Efter några års förlopp voro hans lungor totalt fördärrade.

Han hade fått för stora lungor av ansträngningen sådes det, och så begärde och erhöll han avsked, och flyttade hem till sin mor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:8

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Östbo

Adress:

Bygget, Bjärsås Kärnarna

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

63

och sina sysskon beredd på att inom kort dö. Han var sjuk och klen länge, och syntes stundom vara nära döden. Då hans hälsa förbättrats så pass att han kunde sitta uppe erhölet han arbete med att skriva avskrifter av tingshandlingar åt häradshövding.

Lindberg som då bodde i Gvarnaryd. Då väcktes hans tan för studier, han ville bli folk-
skollärare och organist.

Så genomgick han en folkskollära kurs vid Växjö seminarium

ACC. N:R

M. 6894:9

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Östbo

Adress:

Bygget, Gjöakra Värnarna

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

64

samt organistexamen inför
domkyrkoorganisten, den senaste
examen var ganska lätt för
honom att taga, han hade
goda kunskaper i utläsning
från sin tjänstgöringstid vid
regementsmusiken. Då sökte och
erhöll han plats som folkskollärare
och kontor å ön Sven. Han gifte
sig med en förmögen plicka från
ön och köpte sig en gård (St. Jbb)
byggde fina och ståtliga hus
på gården. Han hade med sin
hustru 5 barn. Hustrun dog

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:10

Landskap: Småland Uppptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Åstbo Adress: Bygget Björka Kärnarna
Socken: Fryele Berättat av:
Upppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

65

i slutet av 1880-talet och han sjölv
1892. Barnen voro Esther, lärar-
inna i Stockholm, sedermera gift
med Prosten J. Gillén i Karlskoga.
Linnea; lärarinna i Stockholm.

Lydia; pensionat föreståndarinna i
Stockholm. Efraim; lantbrukspör-
vattare. Beata; kontorist i Stock-
holm. Dessa leva ännu.

Av Abraham Christofferssons och
Beata Pettersdotters barn dogo
Iven August 1898. Johan 1924
Anna-Lena liksom 1924.

Gustav Edvard lever ännu och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:11

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Ätbo

Adress:

Björp, Gjöakra Värmsbo

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66

är 94 år gammal. Han är Ätbo
häraads äldste hemmansägare.

Då han den 13 Nov. 1936 fyllde

90 år och fick besök av en
journalist som kommit för

att intervjua förbluffade

han denne så smält då han

tog fram ett pappersark på

vilket han nedtecknat en kort-

fattad levnadsheskrifning.

Så här skrev nittioåringen:

"Jag föddes i Gvanaryd i Fryele

socken den 13 November 1846.

När jag var 7 år flyttade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6894:12

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fingal Johansson

Härad: Östbo

Adress: Bygget Gjäkna Värnans

Socken: Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

67

Jag med mina föräldrar till
Brakvarn 1/4 mtl. Det var under
samma beställe, fastän det var
avskilt från huvudgården.

1857 dog far. Jag var bara
10 år. Jag hade en äldre bror
som var 17 år. Vi voro 6 syskon.
Min mor var en bra gammal,
hon gruvade sig inte för några
svårigheter. Hon var tvungen att
städja både piga och dräng.
Pigan skulle ha 8 kr. och
drängen 16 kr. för hela året.
Gådana tider var det då.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6894:13

Landskap: Småland

Upptecknat av: Frykel Johansson

Härad: Åstbo

Adress: Bygget Gjöarna Värnans

Socken: Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

68

Det var 1858. Nu är det andra
tider. Så mycket vill de ha för
en vecka. I någon skola har
jag endast gått i två månader.
Det var inte så många med
skolorna som det nu är blivit.
När jag var 19 år städde jag
min (= tog tjänst) hos en
bonde i Gvanaryd varannan
vecka. Det var så att härads-
höding Lindberg på Käsbyholm
hade en hävstenbrukare på gården.
Bonden hade en dräng för jäm-
nan. Den vecka jag var där

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6894 : 14.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fingal Johansson

Härad: Åstbo

Adress: Bygget Gjöarna Värnamo

Socken: Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

69

var det så brått som om elden
varit lös. När klokan hade
slagit 12 på natten, steg mat-
modren upp och satte på pläsk-
pannan. Vi fick en fjärding
(= 1/4 av en brödkaka) havrebröd, och
en liten pläskbit. Sedan skulle
man stå på lojen och träska
tills klokan 8. Man skulle
bjuda folket sådan kost nu för
tiden. Jag har aldrig varit så
glad som när tjänsten lög slut.
Så fick jag flytta upp till
Lindberg som tillfällig dags-

ACC. N:R

M 6894:15

Landskap: Småland

Upptecknat av: Tungal Johansson

Härad: Åstbo

Adress: Bygget, Gjöarna Värnamo

Socken: Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

70

verkare en tid. Jag fick hjälpa till med skrivöronål på kontoret och fick 8 öre för varje fullskrivet ark. Där hade jag precis kalas. Men så städde han dräng för jänman, och då tog jag plats hos en änka i Fryele by. Där var jag i 4 1/2 år. Då gav jag mig in i det giftaståndet, flyttade till Kässja i Öker och var där ett år på min svärmors gård. Svärfadern var död. Det var så att det var 7 syskon, som hade gård i byn.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:16

Landskap: Småland

Härad: Östbo

Socken: Fryele

Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fingel Johansson

Adress: Bygget, Gjöckra Värnamo

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

71

Kär den såldes fick jag lov
köpa mig någon annan.
Då köpte jag en gård 1/8 mtl.,
i Ljöhult i Fryele socken.
Där har jag bott sedan 1872.
Jag köpte av en som hette
Karl Håkansson. Husen voro nästan
tacklösa. Det första jag fick göra
var att täcka om både bonings-
hus och ladugården. Kär Ekwall
på Hög arrenderade Dammens säg
fick jag wallarna eller bakar-
na för att jag köide undan
dem. Jag kolade dem. Det blev

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:17

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Ästbo

Adress:

Bygget, Gjoåkra Värmland

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

72

5-6 vagnslaster varje år. Det höll
jag på med i nära 20 år.

Det var en liten biförtjänst, fast
man fick slita ont. Kolen lastades
i Klefskult. Vi körde med akar.

En gång hade jag ett par
akar i 8 år. Det var dåliga vägar
på den tiden. August Grahn var
min en trogen medhjälpare.

1898 köpte jag min en gård till,
1/8 mtl. som låg nära och väl-
beläget. Den ena gården har
jag sålt, den andra har jag
kvar. Alla pojkar som jag

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894 : 18

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Åtbo

Adress:

Bygget Gjönska Värnans

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

73

har hemma, bruka båda gårdarna.

Så jag har mitt hushåll hos dem.

Jag har haft 10 barn, 6 pojkar

och 4 flickor. En pojke och en

dotter är döda. 1916 blev jag

änkling. Nu är jag 90 år.

Jag har ingenting utträttat,

tycker jag på de 90 åren.

Stämstone inte någonting

som är värt att tala om i

någon tidning."

Det lilla akstytchet är i all sin

enkelhet mycket belysande för

länsmannens strävsamma liv

ACC. N:R

M. 6894:19

Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo Adress: Bygget, Sjönästra Värnamo
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

74

i gårigen tid. Gustav Edvard Abrahamsson
är en god berättare och har gott
minne. Han minns då det endast
var en handlande i Värnamo.
Då marknadsbodarna stodo där
nu viadukten är. Han kan
berätta om huru man såg och
slog på Värnamo marknad
och hur "Abraham" Värnamo
enda polis hade "schå" med att
föra in bråkmakarna i sitt
"sköte" som häradshäktet be-
nämndes. Värnamo var "en
lajja" hola" på den tiden säger

Värnamo
marknad.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:20.

Landskap:

Småland⁶

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Ästbo

Adress:

Bygget, Gjöåkra Värnamo

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

75

han. Hans mor, Beata (min mormor)
var och en god berättare med
gott minne. Hon mindes från
sin ungdom bl.a. att vargarna
då voro talrika inom orten.
Hon tjänade under någon
tid hos major von Rohr på
Käskyholm och det ålåg henne
bl.a. att bära post till Laryd
där majorens måg, kapten Ennes
bodde. För att skrämma vargar-
na brukade han föra med sig
en stor, det var hela försvarsvap-
net. Vid hennes barndomshem

vargar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894: 21.

Landskap: ⁶ Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo Adress: Bygget Gjöken Värnamo
Socken: Fryele Berättat av:
Uppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

76

Lid var ett barn för Trollen
höllo till, de brukade sjunga
och dansa om kvällarna
utanför berget, men om hon
själv hade hört eller sett Trollen
var väl inte så säkert, men
säger om Trollen brukade hon
berätta. Hon avled år 1893.

Kristina Abrahamsdotter (min mor)
syster till Gustav Edvard Abrahamsson
är född den 27 februari 1849.

Hon lever ännu och är Fryele
sockens äldsta kvinna och hennes
bröder Gustav Edvard är Fryele sockens.

Troll

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:22

Landskap: Småland
Härad: Åstbo
Socken: Fryele
Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fingal Johansson
Adress: Bygget Gjöåkra Värnamo
Berättat av:
Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

77

Äldsta man. Min mor inter-
juades och av den fört om-
nämnde journalisten, och han
skrev om henne i tidningen bl.a.
"Hon är en liten fin och rar
gumma, enligt vad vi kunde
konstatera under en liten
uttrikning av vår Mjöhultsresa,
och berättar med förkärlek om
sin tjänst hos Silverhjälmarne
i Gjöåkra och ungdomsvistelsen
hos en sin bror folkskollärare
Rosenkvist på ön Hven, då hon
bl.a. var över till Köpenhamn

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:23.

Landskap: Småland Upptecknat av: Tingal Johansson
Härad: Åstbo Adress: Bygget Gjöckra Värnamo
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

78

och såg sig omkring i Skånelandet.
På Gofiers har jag varit, och
sittit på i en trädgårdsoffa och
druckit saft, förklarar hon med
ett leende vid tanken på vad allt
hon var i tillfälle att skåda
i ungdomens vår."

August Johansson (min far) född
7 mars 1849 i Bygget Fryele socken,
son till Johannes Jakobsson och
hans hustru Bristina (Stina) Mäns-
säter i Bygget. I yngre år var
han smäsväst och klen, han hade

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:24

Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Åstbo Adress: Bygget, Gjöckra Värman
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

79

som barn "skervan" eller engelstra
sjukan. Hans mor och en annan
kvinna sökte bota detta genom
att föra honom genom ett "le"
(= grind) vid kyrkvägen genom
vilket nyligen ett begravningsfölg
passerat, men detta hjälpte inte.

Så reste man med honom ner
till kvacksalvaren David i Ryd i
Villstads socken (Västbo härad)

Johansson var då 2 år gammal
men han påstår att han minns
när man var hos "David i Ryd"
med honom. coltman kvack-

Skervan

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:25

Landskap: SmålandHärad: ÖstboSocken: FryeleUppteckningsår: 1940Upptecknat av: Ingvald JohanssonAdress: Bygget, Gjöarna Värnamo

Berättat av:

Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

80

salvaren lyckades bota honom och han var redan frisk under hela sitt liv, men han förblev något kortväxt varför hans far ansåg att det var olämpligt att han bleve lantbrukare. Det hände sig att fader johannes brukade "vanka" till Hjälmseryd för att på sina klockor rengjorda och reparerade ibland. Det fanns ett par gamla säkra klockmakare i "Korra Hjälms", nämligen Anders och johannes Pettersson vilka voro bröder. Fader johannes fick en idé, tänk

klockma-
kare.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:26

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Åtbo

Adress:

Bygget Gjöakra Värnamo

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

81

om han skulle låta sonen bli klockmakare? Det var ett ansett och respektgivande yrke och en klockmakare skulle säkert på mycket att göra så här i närheten av Värnamo.

Långt och gjort, sonen visade sig ha intresse för saken och så kom han som 17-åring i klockmakarlära hos Johannes Andersson i Öpplekult i Hjälmseryds socken, en brorson till de ovan nämnda Pettersönerna och en av deras forna läringar.

Johansson var händig och läraktig. Han blev snart till nytta i den

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:27

Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo Adress: Bygget, Gjöckra Värnamo
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

82

Lilla klockverkstaden i Östplekult
Han stannade där i 3 år och för-
färdigade därunder 19 klockor
på egen hand förutom annat
finnermekaniskt arbete. Därefter
ansåg han sig kapabel att
starta på egen hand. Han flyttade
huru till Bygget och inrättade
en liten verkstad. Han byggde
sig en svare och kuggfräs.
Filar funnos vid denna tid
(1860-talet) inte att köpa i
Värnamo utan dessa förfärdi-
gade han själv, samt alla övriga

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:28

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Östbo

Adress:

Bygget, Gjöcker Värnamo

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

83

verktyg som behövdes för att kunna
göra klockor. I smedjan anordnade
han ett litet gjuteri där han kunde
gjuta mässingshjul m.m. som
behövdes. På utställningen i
Värnamo år 1875 upptecknade
han en klocka. Den väckte
upprende och belönades med
silvermedalj. Efter ansökan av
Härädhövding J. F. Ekenman på
Käsbysholm erhöll han därefter
ett Landstingets stipendium på
300 kronor för genomgående av
en kurs vid Tekniska skolan

utställningen
i Värnamo 1875.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:29

Landskap: Småland

Härad: Östbo

Socken: Fryele

Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: Fingal Johansson

Adress: Bygget Gården Kärnans

Berättat av:

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

84

i Stockholm under terminen 1875-1876.
Kommen till staden förstod han
att de 300 kronorna inte skulle
att räcka till för livsuppehållet,
varför han sökte och erhöll arbete
hos en instrumentmakare Lindqvist.
På dagarna stod han och arbetade
på instrumentverkstaden och på
kvällarna och söndagarna var
han på Tekniska skolan och ritade.
Han genomgick kurs i Linearprikande
Teckning; efter skuggade avbildningar
av klotsar och enkla grupper därav,
samt Klotsteckning efter geometrisk

ACC. N:R M 6894:30
Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Åstbo Adress: Bygget, Gjöarna Värnamo
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

85

Kropp med skuggning: Kurs i geometrisk konstruktion och projektionslära, och erhöles efter kursernas avslutning fina betyg såväl för kunskaper och färdigheter, som för uppförande och flit. J var en tid betänkt på att stanna i Stockholm, men hembygden lockade och han reste hem sedan kurserna vid skolan voro avslutade.

Så höjade han arbete i klokmakeri i sin verkstad. Han tillverkade även andra saker såsom spolverk strykhjärn m.m. reparerade ur

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R N. 6894:31
Landskap: Småland Upptecknat av: Tingal Johansson
Härad: Åstbo Adress: Bygget, Gjöarna Värnamo
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

86

skjutvapen dragspel o.s.v.
Det började emellertid bliva lite
efterfrågan på klocker. De ameri-
kaniska fabriksuren voro komna
i handeln, arbetet hade även fört
varit dåligt lönande. Det tog en
hel månad att göra en klocka,
och den kostade endast 30, 35, 40 kr.
allt efter utförandet, så sedan värdet
av materialer andragnits blev det en
ganska låg dagarlön. År 1881
upphörde han helt med klock-
tillverkningen. Han hade då hunnit
med att påfärdiga 65 st. väggur

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6894:32

Landskap: *Småland*
Härad: *Östbo*
Socken: *Fryele*
Uppteckningsår: *1940*

Upptecknat av: *Fingal Johansson*
Adress: *Bygget, Gjöckra Värmland*
Berättat av:
Född år: i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

87

2 st. större ur för kyrkorna i "Tännö"
och Hånge, samt stationsuret för
Ulricehamns järnvägsstation.
Hans bröder Karl Viktor som
då var ägare till Bygget ville
sälja detta, och klockmakaren
köpte det och blev bonde 1881.
Men klockmakeriet var honom
kärt, och på lediga stunder
sysslade han ändå in till de
sista åren av sin levnad med
reparation av klockor. År 1882
gifte han sig med Kristina
Abrahamsdotter från Brokvarn.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:33

Landskap: Småland Upptecknat av: Timgal Johansson
Härad: Östbo Adress: Bygget, Gjöckra Värnamo
Socken: Fryele Berättat av:
Uppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

88

Fyra barn föddes i äktenskapet nämligen Karl Eugen, Ernst Timgal, Gerda Kristina Beata och Gertrud Alfrida. Eugen som hade äret sin faders händighet vill under uppväxtåren hållt syssla med svarvning- och snickeriarbete.

Efter fullgörandet av värnplikten kom han anställning på A.B. Hölle bruks snickerifabrik vid Carlfors i Värnamo socken. Efter 3 års tid där flyttade han hem till Bygget och ordnade där åt sin en liten verkstad för möbeltillverkning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:34

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingel Johansson

Härad:

Östbo

Adress:

Bygget, Gjöåhalsvägen

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

89

Men hans arbetsdag blev ej så
lång. År 1911 avled han blott 28 år
gammal. År 1933 lät han sina
tre återstående barn övertaga
gården Bygget gemensamt.

Den gamle "Klockmakaren på
Bygget" som var far inom orten
kallades avled den 16 Augusti 1937.

Då bortgick en man med djup
förankring i hembygd och släkt-
tradition. Sin gärning i livet tog
han icke som en tung plikt.

Vare sig det gällde gårdens skötsel
eller urmakeriet fann han

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M.6894:35

Landskap: Småland Upptecknat av: Tingal Johansson
Härad: Ästbo Adress: Bygget, Sjöåkra Värman
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

90

glädje och tillfredsställelse i arbetet.
Även om urmakariverkstaden
var hans käraste arbetsplats.
Hans syster Karolina född år
1843 den 8/3 var också en ovanligt
händig och kunnig kvinna.
Hon lärde sig på 1870-talet väva
s.k. konstvävnad (dräll-damast
m.m.) Som hon var ogift och
inte hade annat att göra sysslade
hon den mesta tiden av sitt
liv med vävnadsarbete.
Hon hade lärt konsten av en
Lovisa Nylander från Anäsholm

Vävning.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:36

Landskap: Småland Upptecknat av: Fingal Johansson
Härad: Östbo Adress: Bygget, Gjöarna, Värmdö
Socken: Fryele Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

91

Jillstads socken (Västbo härad) som
reste omkring och gav kurser i
vävning på 1870-talet.

Faster Karolina, som vi kallade
henne blev som sagt hennes elev
och hon kom sedan att väva
mycken damast för avsalu.

Hon reste mycket omkring på
utställningar och föreläste sina
vackra arbeten. Hon belönades
med medaljer, hedersdiplom och
hederspris. T. o. m. Drottning Sofia
köpte under sin vistelse på Hooks
herregård i Svenarums socken

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:37

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fingel Johansson

Härad: Östbo

Adress: Bygget Gjöåkra Värnamo

Socken: Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår: 1940

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

92

Damastmattor i ylle av henne.
Mera enkla vävar lät hon
väverskor ute i bygderna väva
åt sig. Hon sålde det redan till
Jönköping, Växiö eller Malmö.
Slöjdmagasinen i dessa städer voro
hennes kunder, men även privat-
personer av högre stånd handlade
hon med. Hon hade ju ingen
s. k. jacquardmaskin, men hennes
vävstol var av ganska invecklad
konstruktion så det gick för sig
att väva damast i den.

Carolina Johansson bodde kvar

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6894:38

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Fingal Johansson

Härad:

Östbo

Adress:

Bygget Sjökra Värnarna

Socken:

Fryele

Berättat av:

Uppteckningsår:

1940

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

93

på Bygget i sina föräldrars undan-
tagstuga tills år 1898, sedan inköpte
hon stugan och flyttade den till
Brunnsgård i Fryele kyrkoby.

Under sina sista levnadsår be-
svärades hon mycket av åder-
förkalkning. Efter att i flera år
vårdats dels på vilohemmet för
kroniskt sjuka på Köbbeles invärd
Värnarna, dels på vårdhemmet
Vilan i Skers socken avled hon
därstädes den 28 maj 1930.

S. I. W.

Skriv endast på denna sida!